

Dictamen núm. 30/2010, relatiu al Projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic en hotel, hotel apartament i apartament turístic de les Illes Balears

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra *a*, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 30, del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 29 de desembre de 2010 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la Conselleria de Turisme i Treball relativa al Projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic en hotel, hotel apartament i apartament turístic de les Illes Balears.

Segon. El dia 3 de gener de 2011 s'anuncia l'entrada de la sol·licitud als consellers del CES i, seguidament, a les organitzacions que no hi estan representades, donant-los un termini per tal que facin les observacions que considerin adients. Responen a la tramesa la Caixa, la Confederació sindical de Comissions Obreres, la Confederació d'Associacions d'Empreses de Balears, el Grup Ornitològic Balear, l'Associació d'Autors i Tècnics Artistes (arquitectes i promotors) i el Col·legi oficial d'Arquitectes de les Illes Balears.

Tercer. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

1. Resolució de la Consellera de Turisme i Treball per la qual s'ordena l'inici del procediment administratiu

2. Memòria justificativa, signada pel director general de Desenvolupament Turístic, el marc normatiu en què s'insereix la proposta, disposicions afectades i taula de vigències
3. Decret 60/2009, de 25 de setembre, pel qual s'estableixen la unificació dels procediments i la simplificació dels tràmits en matèria turística, com també la declaració responsable d'inici de les activitats turístiques
4. Projecte de Decret pel qual s'estableixen les disposicions generals necessàries per facilitar la llibertat d'establiment i de prestació de serveis turístics, la regulació de la declaració responsable, i la simplificació dels procediments administratius en matèria turística (pendent del dictamen del CES)
5. Esquema sobre Classificació turística a la Llei 2/1999
6. Normes estatals:
  - Real Decreto 39/2010, de 15 de enero, por el que se derogan diversas normas estatales sobre acceso a actividades turísticas y su ejercicio
  - Real Decreto 1634/1983, de 15 de junio, de ordenación de los establecimientos hoteleros.
  - Orden de 19 de julio de 1968 por la que se dictan normas sobre clasificación de los establecimientos hoteleros.
7. Dossier Documental en relació al Turisme i la Classificació Hotelera
8. Al·legacions de l'Associació Agroturisme Balear de dia 6 d'octubre de 2010
9. Informe relatiu al projecte del Decret de Classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic de les Illes Balears
10. Informe-resolució en relació al tràmit d'audiència del projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic de les Illes Balears
11. Esborrany acta Mesa Turisme de 21 d'octubre de 2010
12. Projecte de Decret per qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic de les Illes Balears, de la Mesa de Turisme de data 21 d'octubre de 2010
13. Notes de premsa de 21 d'octubre 2010: La nova proposta de classificació pels establiments turístic persegueix millorar la competitivitat a través de la innovació i l'especialització dels allotjaments
14. Projecte de Decret per qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic de les Illes Balears, de data 22 d'octubre de 2010, objecte d'audiència
15. Projecte Decret pel qual s'estableixen les disposicions generals necessàries per facilitar la llibertat d'establiment i de prestació de serveis turístics, la

- regulació de la declaració responsable, i la simplificació dels procediments administratius en matèria turística (pendent dels dictàmens del Consell Econòmic i Social i del Consell Consultiu de les Illes Balears)
16. Ofici model: Tràmit d'audiència en relació al projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic de les Illes Balears
  17. Correus electrònics de dia 22 d'octubre: Tràmit d'audiència en relació al projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic de les Illes Balears
  18. Correus electrònics: Rebutts de confirmació de recepció
  19. Oficis de tràmit d'audiència de dia 22 d'octubre de 2010. Destinatari:
    - Confederació d'Associacions Empresariales de Balears (CAEB)
    - Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Mallorca
    - Consell Insular de Mallorca
    - Associació d'Agroturisme Balear
    - Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB)
    - Unió general de Treballadors de Balears (UGT)
    - President del Consell de Consum de les Illes Balears
    - Confederació Sindical de Comisiones Obreras de Balears (CCOO)
    - Federació Hotelera de Mallorca
    - Colegio Oficial de Aparejadores y Arquitectos Técnicos de Mallorca
    - Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Illes Balears
    - Confederació PIME Balears
    - Secretari del Consell de Consum de les Illes Balears
    - Agrupació Empresarial d'Agències de Viatges (Aviba)
    - Consell d'Eivissa
  20. Documents de confirmació de la transmissió de Fax
  21. Sol·licitud d'informe en relació al projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic de les Illes Balears
  22. Tramesa d'informe d'impacte de gènere: Institut de la Dona
  23. Informacions de premsa
  24. Al·legacions:
    - Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques
    - Col·legi Oficial d'Arquitectes Illes Balears
    - Asociación Turismo Rural de Mallorca
    - Consell de Mallorca
    - Federación Empresarial de Mallorca

- Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears
  - Consell d'Eivissa
  - Conselleria de Salut i Consum
  - Conselleria d'Innovació, Interior i Justícia
  - Conselleria d' Afers Socials, Promoció i Immigració
  - Consell Insular de Menorca
  - Cambra de Comerç d'Eivissa i Formentera
  - Conselleria de Presidència
25. Suggestions a la redacció del nou Decret de Classificació del Serveis Tècnic de la Direcció General de Desenvolupament Turístic
  26. Petició d'informació sobre audiència al Consell de Consum de les Illes Balears i normativa aplicable
  27. Observacions de la secció d'assessorament lingüístic:
    - Observacions als suggeriments del Consell de Eivissa i de l'Institut de la Dona sobre el llenguatge emprat en la redacció del Projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic de les Illes Balears
    - Observacions a l'Informe de la directora de l'Institut de la Dona sobre l'impacte de gènere del Projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic de les Illes Balears
  28. Al·legacions i suggeriments al projecte de Decret, pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic de les Illes Balears
    - Consell Insular de Formentera (fora termini)
  29. Documentación de la reunión de CONESTUR de 10 de junio de 2010 en relación con clasificación
  30. Guión del estudio de normativa y legislación hotelera de CEHAT
  31. Reunión de CONESTUR (22 de noviembre de 2010): Presentación de resultados preliminares del grupo CONESTUR en relación con clasificación
  32. CEHAT. Circular 133/10 de 22 de noviembre: Informe de la reunión del grupo de trabajo sobre Normativa en materia de Alojamiento Turísticos
  33. Llei 12/2010, de 12 de novembre, de modificació de diverses lleis per a la transposició a les Illes Balears de la Directiva 2006/123/CE, de 12 de desembre, del Parlament Europeu i del Consell, relativa als serveis en el mercat interior
  34. Informe del ple del Consell de Consum en relació a l'esborrany de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic de les Illes Balears

35. Informe jurídic sobre l'àmbit de les competències en l'Estatut d'autonomia de l'any 2007 en matèria de classificació de les empreses i dels establiments turístics i de la reglamentació d'aquesta; amb 4 annexos
36. Informe econòmic en relació al projecte de decret
37. Ofici a la Secretaria General de la Conselleria de Presidència
38. Projecte de Decret pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic en hotel, hotel apartament i apartament turístic de les Illes Balears
39. Informe sobre les al·legacions formulades al Projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic de les Illes Balears
40. Informe del Departament Jurídic de la Conselleria de Turisme i Treball relatiu al projecte de decret.

Quart. D'acord amb el procediment aplicable, el dia 19 de gener de 2011 la Comissió de Treball d'Economia, Desenvolupament Regional i Medi ambient elaborà una proposta de dictamen, la qual es elevada a la Comissió Permanent. Aquest òrgan aprova, finalment, el dictamen el dia 25 de gener de 2011.

II. Contingut del Projecte de decret

I. El Projecte de decret tramés per dictamen consta d'una part expositiva, una part dispositiva estructurada en quatre capítols amb un total de 13 articles, una part final composta per una disposició addicional, tres de transitòries, una de derogatòria i dues de finals. Aquesta norma es completa amb tres annexos relatius al sistema de classificació.

El Projecte de decret comença amb una exposició dels motius que han dut a l'elaboració d'aquesta norma i el fonament jurídic sobre el qual es sustenta, com ara la Directiva 2006/123/CE, relativa als serveis de mercat interior, que obliga les administracions públiques a simplificar procediments, i que ha generat altres projectes de decret en l'àmbit turístic. El Reial decret 39/2010, de 15 de gener, deroga tota una sèrie de normes estatals sobre l'accés a les activitats turístiques i l'exercici d'aquestes. Entre les normes derogades es troba el Reial decret 1634/1983, el Reial decret 2877/1982 i l'Ordre de 17 de gener

Dictamen núm. 30/2010

de 1967, fet que ha generat un buit en la regulació reglamentària pel que fa a la classificació dels establiments, que afecta el dret a la informació dels consumidors i la relació de qualitat exigible, i dificulta la necessària classificació dels establiments a l'efecte de la declaració responsable i la inscripció de les empreses en els registres turístics corresponents.

També fa referència al Decret pel qual s'estableixen les disposicions generals necessàries per facilitar la llibertat d'establiment i de prestació de serveis turístics, la regulació de la declaració responsable i la simplificació dels procediments administratius en matèria turística, sobre el qual aquest CES va emetre el dictamen 25/2010, i que ha de derogar el Decret 60/2009 el qual havia derogat nombrosos reglaments autonòmics.

Finalment, pel que fa a la fonamentació jurídica, l'article 30.11 de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'estatut d'autonomia de les Illes Balears, estableix la competència exclusiva de la Comunitat Autònoma en matèria de "Turisme. Ordenació i planificació del sector turístic. Promoció turística. Informació turística. Oficines de promoció turística a l'exterior. Regulació i classificació de les empreses i dels establiments turístics. Regulació de les línies públiques pròpies de suport i promoció del turisme". En aquest sentit, la competència exclusiva de la Comunitat Autònoma amb relació a la "Regulació i classificació de les empreses i dels establiments turístics", a més de la competència en matèria de "Defensa del consumidor i usuari" prevista en l'article 30.47, són el fonament de l'habilitació competencial de la Comunitat Autònoma respecte de la matèria regulada en aquest Decret, tal com recull la disposició addicional única, sense perjudici de les competències dels consells insulars amb relació a la seva capacitat d'autoorganització, tal com estableix la mateixa disposició.

II. La part dispositiva està estructurada en quatre capítols.

El capítol I, disposicions generals, contempla l'objecte del decret, l'àmbit d'aplicació i els principis generals en els articles 1 a 3.

L'objecte és desenvolupar la Llei 2/1999, de 24 de març, general turística de les Illes Balears, amb relació a les condicions mínimes exigibles per establir la

classificació, en les diverses categories, dels establiments d'allotjament turístic de les Illes Balears dels grups previstos en l'article 15 d'aquesta Llei, denominats establiments hotelers i apartaments turístics.

L'article 4 regula les categories, d'acord amb la Llei 2/1999, i l'article 5 configura la classificació dels establiments hotelers com a obligatòria, si bé de lliure elecció pel titular de l'establiment en les diverses categories en les quals té les condicions i els requisits mínims.

Així mateix, determina que en el cas de nous establiments, i d'acord amb la disposició addicional cinquena de la Llei 2/1999, els hotels i els apartaments han de tenir la qualificació mínima de quatre o cinc estrelles, o de tres estrelles, si es tracta d'hotels de ciutat, i, si es tracta d'apartaments turístics, han de tenir una qualificació mínima de tres o quatre claus.

El capítol II, normes sobre el sistema de qualificació de la categoria, articles 6 a 8, regula aquest sistema segons el qual els establiments han de tenir els requisits mínims de caràcter comú per a tots els establiments de la mateixa categoria i, si escau, d'altres condicions o serveis de lliure elecció pels titulars dels establiments, fins a arribar al conjunt de condicions d'infraestructures i de serveis que obtinguin una qualificació suficient per accedir a la categoria. Aquest sistema es desplega en els annexos 1 i 2. L'article 8 disposa que les administracions competents han de publicar en els seus portals informàtics els qüestionaris adequats.

El capítol III, normes sobre els drets dels consumidors i usuaris respecte de la qualitat i els serveis dels establiments, articles 9 i 10, enuncia en l'article 9 els drets generals d'acord amb les lleis 2/1999, general turística, i 1/1998, de l'Estatut dels consumidors i usuaris; i l'article 10, regula el dret d'informació, la qual ha de ser clara, correcta i completa de les característiques dels serveis que es presten.

El capítol IV, regula el procediment de declaració de la categoria, la inscripció en els registres i la comprovació i inspecció de la veracitat de les declaracions i dels establiments i serveis declarats, amb una remissió al decret pel qual s'estableixen les disposicions generals necessàries per facilitar la llibertat d'establiment i de prestació de serveis turístics, la regulació de la declaració

responsable i la simplificació dels procediments administratius en matèria turística.

III. La part final, consta, com s'ha dit, d'una disposició addicional, tres de transitòries, una de derogatòria i dues de finals.

La disposició addicional fa referència a l'habilitació competencial de la regulació d'aquest decret, d'acord amb l'Estatut d'autonomia.

La disposició transitòria primera fa referència als expedients en tramitació i la segona a les competències del Consell Insular de Mallorca.

La disposició transitòria tercera regula l'adaptació dels establiments amb categoria registrada a l'entrada en vigor d'aquest decret.

Amb la disposició derogatòria d'una banda, les disposicions de rang igual o inferior que contradiguin el que disposa aquest decret i, de l'altra, disposa que no són d'aplicació en l'àmbit de les Illes Balears, les normes de caràcter reglamentari de l'àmbit estatal, anteriors a aquest decret i amb relació a l'objecte.

La disposició final primera faculta les conselleries de Turisme i Treball i de Salut i Consum perquè dictin les disposicions necessàries per aplicar i desenvolupar aquest Decret, en l'àmbit de les seves competències.

Encomana així mateix, a la consellera de Turisme i Treball l'aprovació d'un model de qüestionari d'autoavaluació, en el termini d'un mes des de l'entrada en vigor d'aquest decret.

La disposició final segona disposa que el Decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

IV. Finalment, l'Annex 1 estableix el sistema de qualificació de la categoria dels hotels i hotels apartaments; l'annex 2, els sistema de qualificació de la

categoria dels apartaments turístics i l'annex 3, les característiques de la placa distintiva.

III. Observacions generals

Primera. La sol·licitud de dictamen al·lega la necessitat de tramitar-lo per via d'urgència i, de fet, en aplicació d'aquesta urgència, en la fase d'audiència pública s'han reduït els terminis a la meitat. No obstant això, la urgència no es troba degudament justificada, d'acord amb el Decret 67/2010, de 28 de maig, del CES. És cert que la derogació per part de l'Estat i en compliment de la directiva de serveis, de la normativa reguladora de la classificació col·loca el sector en una situació incòmoda però el cert és que en aplicació del termini abreujat el dictamen s'emetria amb cinc dies d'antelació a la data d'emissió reial com es veurà a continuació.

En efecte, el procediment per via d'urgència implica que el dictamen s'ha d'emetre en el termini de 15 dies hàbils, comptadors des de l'entrada de l'expedient en la seu del Consell. Aquest expedient va tenir entrada, com s'ha vist en els antecedents, el 29 de desembre, de manera que si s'apliqués el procediment urgent s'hauria d'emetre el dictamen abans del dia 19 de gener, és a dir, únicament 5 dies hàbils abans de la data efectiva d'emissió.

En relació amb això, també s'ha de dir que el CES és un òrgan col·legiat creat per generar un debat ordenat en el si de la societat civil organitzada sobre les matèries de caire econòmic, social i d'ocupació, i què, per tant, en els procediments d'elaboració dels dictàmens, s'ha de garantir que es genera el necessari debat, la qual cosa no sempre és possible quan s'aplica el procediment abreujat, en especial quan es tracta d'expedients de més de vuit-centes pàgines i de projectes de normes que afecten l'ordenació d'un sector clau de l'economia balear.

A la vista d'aquestes consideracions i de la importància de la norma pel sector hem considerat apropiat aplicar el procediment ordinari segons el qual el CES

disposa d'un mes per emetre el dictamen, sense que això impliqui necessàriament l'esgotament del termini.

Segona. El turisme és, en tots els estats membres de la Unió Europea, si bé no en tots al mateix nivell, un motor de desenvolupament econòmic i social de les regions. El Comitè de les Regions va emetre un dictamen relatiu a la correlació entre el mercat de treball i les necessitats regionals en el sector del turisme (2009/C 200/03), en el qual fa el següent reconeixement:

El turisme du a terme una contribució fonamental al PNB en tots els estats membres encara que la importància com activitat empresarial difereix molt d'un estat membre a un altre, tant en el marc de les economies nacionals com des del punt de vista del desenvolupament econòmic a escala local i regional.

La indústria del turisme s'enfronta a una sèrie de reptes, principalment el que planteja la recessió econòmica. En aquest context, la necessitat d'estimular la indústria turística i reforçar l'esperit de l'empresa en aquest sector és urgent, en especial degut a la dimensió social del turisme en els àmbits d'ocupació i la cohesió social i regional.

El desenvolupament turístic ha de ser sostenible, a fi de no malbaratar els recursos naturals ni destruir l'entorn natural. El turisme ha de respectar la riquesa natural de cada regió i ha d'aprofitar-la promovent un desenvolupament turístic que sigui viable i modern, amb l'objectiu de conservar i revaloritzar el medi ambient, protegir-lo per les generacions futures i crear les condicions que generin noves oportunitats d'ocupació.

D'acord amb això, una regulació moderna del sector turístic hauria d'afavorir el desenvolupament econòmic de les empreses i la millora de la seva competitivitat, la millora de les condicions dels llocs de treball i un desenvolupament turístic sostenible.

Tercera. El Projecte de decret objecte de dictamen s'emmarca dins un procés de canvi important pel que fa a la percepció i l'actuació de l'administració pública en els sectors privats. En compliment de la Directiva 2006/123/CE, relativa als serveis de mercat interior, el sector privat guanya protagonisme i

responsabilitat en la gestió dels seus assumptes amb respecte a la legalitat ordinària i els assumptes públics i generals, mentre que l'Administració Pública es converteix en registre públic d'actuacions i en la responsable de comprovar que les declaracions fetes sota la pròpia responsabilitat de qui declara s'ajusten efectivament a la realitat i a la legalitat.

Però, també forma part d'un altre procés de canvi, a nivell de l'Estat espanyol, del sistema de qualificacions turístiques, el qual es vol fer amb el màxim consens i participació possibles i amb criteris uniformes cosa que, consideram, n'afavorirà l'aplicació. Es tracta, al cap i a la fi d'aconseguir un sector modern, exemplar i competitiu i de mantenir aquesta competitivitat al llarg del temps.

L'activitat turística és el motor de l'activitat econòmica a les Illes Balears i, per tant, consideram que s'ha de garantir una prestació de serveis de qualitat, tant envers els clients de l'activitat com envers els treballadors i l'entorn. Per això valoram de manera positiva aquesta regulació així com que s'hagi fet amb la participació dels agents socials. Més encara, som conscients que l'elaboració de les normes amb el consens de tots els implicats duu a la consecució de normes més duradores i de més fàcil aplicació.

Quarta. Finalment, recomanam que atès el temps transcorregut des de l'entrada en vigor de la Llei 2/1999, general turística, es revisi el règim sancionador, en especial pel que fa a les infraccions i sancions relatives a l'inici i modificació de l'activitat turística.

IV. Observacions particulars

Primera. Consideram que l'elaboració de l'expedient s'ha posat especial cura en aconseguir una norma moderna i en valorar la participació de les diverses administracions i dels sectors socials. No obstant això, i l'estudi efectuat sobre el sistema de competències derivat de la Llei orgànica 1/2007, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, consideram que s'hauria de revisar si realment l'Administració autonòmica té competències per regular la

classificació hotelera i recomanem un pacte amb les administracions insulars per definir i aclarir la situació derivada de l'Estatut d'autonomia per tal d'evitar que siguin els tribunals els que hagin d'interpretar-lo.

Segona. A continuació farem unes consideracions que afecten a diversos criteris i al text del Projecte de decret:

1. Entenem que aquells requisits que són obligatoris per la seva normativa sectorial no ha de donar lloc a puntuació per assolir una determinada categoria, llevat que l'establiment vagi més enllà de les prescripcions normatives.

2. Si bé som conscients que la inspecció és competència insular, recomanem que s'elaborin plans d'inspecció suficients per garantir la veracitat de les categories declarades i una certa regularitat en les comprovacions que s'efectuïn, en especial pel que fa als canvis de categoria.

3. S'ha de tenir en compte que els canvis de categoria afecten els treballadors en tant que les seves condicions laborals depenen de la negociació col·lectiva i aquesta fa dependre els salaris de la concreta categoria de l'hotel al qual hi fan feina, cosa que pot donar a conflictes en especial quan es produeixin baixades de categoria.

Tercera. En relació a la disposició transitòria tercera, relativa a l'adaptació dels establiments amb categoria registrada a l'entrada en vigor del Decret, suggerim que s'ampliï el termini per fer l'autoavaluació de 6 mesos a 1 any, per tal d'evitar que en plena temporada turística s'hagin d'efectuar aquestes avaluacions i poder fer-les en un moment més tranquil.

Quarta. Pel que fa als criteris, volem fer les següents consideracions:

1. No s'especifica com s'ha de puntuar un establiment quan els equipaments dels banys són diferents en les habitacions. En el criteri 115 s'atorguen 7 punts per banyera d'hidromassatge i 3 per columna de dutxa d'hidromassatge. ¿Què

passa si només algunes habitacions tenen banyera d'hidromassatge, o si unes tenen banyera, d'altres columna de dutxa i d'altres res?

2. Tampoc no s'especifica què passa amb els establiments que sota una mateixa llicència de turisme tenen un hotel- apartament i un apartament turístic, en edificis separats però compartint serveis i àrees comunes.

3. Els establiments exclusivament per a adults es troben en desavantatge atès que no comptaran amb molts dels serveis destinats al turisme familiar, motiu pel qual consideram que es podria introduir algun criteri pensat per un producte d'alt estanding i poder adquisitiu.

4. Consideram que seria bona idea introduir el criteri de la ràtio m²solar/pax. Si bé és cert que es puntuen (criteris 300 a 304) les superfícies enjardinades, també es podria incloure la proposada ja que en els establiments de sol i platja els espais exteriors són gairebé tan importants com els interiors i no tots són enjardinats.

5. Consideram que s'haurien d'incentivar les inversions de caire mediambiental i d'estalvi energètic en atenció a què cada vegada més els clients valoren el respecte a l'entorn i és pot convertir en element diferencial.

6. Així mateix, s'ha de tenir en compte que als establiments de ciutat de 3 estrelles no se'ls pot exigir una piscina exterior en tot cas, atès que no sempre serà possible, per la seva situació, que la puguin oferir. Per això, consideram que s'hauria de convertir en un criteri voluntari pels establiments de ciutat.

7. Finalment, consideram que en les plaques dels establiments, de l'annex 3, s'hauria de incorporar la indicació "superior", "luxe" i "gran luxe".

V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat el Projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic en hotel, hotel apartament i apartament turístic de les Illes Balears, i sol·licita al Govern que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

La secretària general

Àngels Bellinfante Torres

Palma, 25 de gener de 2011

Vist i plau

El president en funcions

Llorenç Huguet Rotger

Govern de les Illes Balears

Resumen de Firmas del Documento Actual

Página de firmas: 1

Nombre del Documento:

"dictamen_30_201"

Firma

Firma